

Адміністративне право і процес

УДК 342.9:614.88(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20315458>

**Правовий статус центру екстреної медичної допомоги та медицини
катастроф в Україні**

Жуков Павло Ігорович,

кандидат юридичних наук,

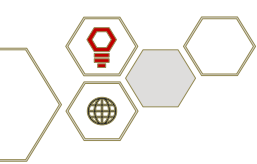
ФОП «Жуков П.І.», м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0009-0003-0239-4285>

Прийнято: 19.04.2026 | Опубліковано: 30.04.2026

Анотація: У статті досліджено правовий статус центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф в Україні як спеціального суб'єкта у сфері охорони здоров'я. Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій, масових уражень та підвищеного навантаження на систему охорони здоров'я саме такі центри забезпечують організацію, координацію та фактичне надання екстреної медичної допомоги особам, які перебувають у невідкладному стані. Метою статті є комплексне визначення правового статусу центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з урахуванням положень законодавства України про екстрену медичну допомогу, охорону здоров'я, державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення та інших нормативно-правових актів.

Обґрунтовано, що правовий статус центру має комплексний характер і охоплює статус закладу охорони здоров'я, юридичної особи, роботодавця, суб'єкта організації та надання екстреної медичної допомоги, учасника майнових, фінансових, трудових, цивільних та організаційних правовідносин.

Встановлено, що центр не можна розглядати лише як організаційну ланку системи екстреного реагування, оскільки його діяльність безпосередньо пов'язана з реалізацією права особи на життя, охорону здоров'я та медичну допомогу. Особливу увагу приділено значенню оперативно-диспетчерської служби, матеріально-технічного забезпечення, кадрового потенціалу та міжвідомчої взаємодії у забезпеченні своєчасного реагування на екстрені випадки.

Зроблено висновок, що подальше вдосконалення законодавства має бути спрямоване на чіткіше визначення правосуб'єктності центру, меж відповідальності центру, його працівників і засновника, а також на посилення гарантій стабільного фінансування, ресурсного забезпечення та ефективної взаємодії з іншими суб'єктами системи охорони здоров'я і цивільного захисту.

Ключові слова: центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, екстрена медична допомога, правовий статус, заклад охорони здоров'я, право на охорону здоров'я, воєнний стан.

Legal Status of the Emergency Medical Care and Disaster Medicine Center in Ukraine

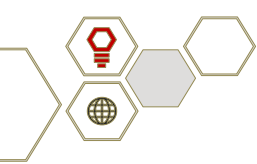
Pavlo Zhukov,

Candidate of Law,

Individual Entrepreneur Zhukov P.I., Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0003-0239-4285>

Abstract: The article examines the legal status of the Emergency Medical Care and Disaster Medicine Center in Ukraine as a special entity in the healthcare sector. The relevance of the topic is determined by the fact that, under martial law, emergency situations, mass casualty incidents, and increased pressure on the healthcare system, such centers ensure the organization, coordination, and actual

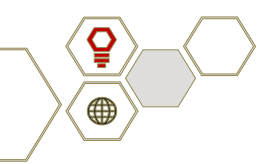
provision of emergency medical care to persons in urgent medical conditions. The purpose of the article is to comprehensively define the legal status of the Emergency Medical Care and Disaster Medicine Center, taking into account the provisions of Ukrainian legislation on emergency medical care, healthcare, state financial guarantees of medical services, and other regulatory legal acts.

It is substantiated that the legal status of the center is complex and includes the status of a healthcare institution, a legal entity, an employer, an entity responsible for organizing and providing emergency medical care, and a participant in property, financial, labor, civil, and organizational legal relations. It is established that the center cannot be viewed merely as an organizational link in the emergency response system, since its activities are directly related to the realization of a person's right to life, healthcare, and medical care. Particular attention is paid to the role of the operational dispatch service, material and technical support, human resources capacity, and interagency cooperation in ensuring timely response to emergency cases.

It is concluded that further improvement of legislation should be aimed at more clearly defining the legal personality of the center, the limits of responsibility of the center, its employees, and its founder, as well as strengthening guarantees of stable financing, resource support, and effective cooperation with other entities of the healthcare and civil protection systems.

Keywords: Emergency Medical Care and Disaster Medicine Center, emergency medical care, legal status, healthcare institution, right to healthcare, martial law.

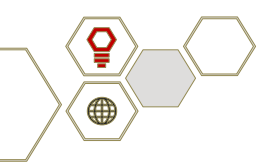
Постановка проблеми. Ефективність реалізації права особи на охорону здоров'я значною мірою залежить не лише від наявності розгалуженої мережі закладів охорони здоров'я, а й від здатності держави забезпечити своєчасне, безперервне та організаційно узгоджене надання медичної допомоги у станах, що безпосередньо загрожують життю людини. У цьому контексті особливе

місце посідає система екстреної медичної допомоги, яка виконує функцію первинного медичного реагування на критичні стани, нещасні випадки, масові ураження, надзвичайні ситуації та наслідки воєнних дій. Її центральною організаційною ланкою на регіональному рівні є центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (далі – Центр), правовий статус якого визначається насамперед Законом України «Про екстрену медичну допомогу» [1], Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі – Основи) [2], Типовим положенням про Центр [3], а також іншими нормативно-правовими актами у сфері охорони здоров'я, цивільного захисту, фінансування медичних гарантій, підготовки працівників системи екстреної медичної допомоги та організації медичного реагування.

Актуальність дослідження правового статусу Центру зумовлена тим, що цей суб'єкт одночасно поєднує ознаки закладу охорони здоров'я, елемента системи екстреної медичної допомоги, організаційного координатора роботи оперативно-диспетчерської служби, роботодавця для медичних та інших працівників системи екстреної медичної допомоги, а також учасника міжвідомчої взаємодії у разі надзвичайних ситуацій і масових уражень. Водночас чинне законодавство не завжди забезпечує достатню цілісність у визначенні його правосуб'єктності, функцій, повноважень, майнової основи, порядку фінансування, підзвітності, взаємодії з іншими суб'єктами публічного управління та відповідальності за належну організацію екстреного медичного реагування.

Практична значущість цієї проблеми істотно посилюється в умовах воєнного стану. За даними ВООЗ у 2024 році в Україні було зафіксовано 487 атак на систему охорони здоров'я, що на 12 % більше, ніж у попередньому році, а загальна кількість таких атак від початку повномасштабного вторгнення перевищила 2 500 [4]. У 2025 році кількість атак на охорону здоров'я в Україні, за оцінкою ВООЗ, зросла майже на 20 %, а з 24.02.2022 було задокументовано щонайменше 2 881 атаку на заклади, працівників,

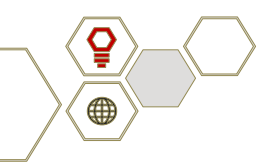

автомобілі швидкої допомоги та іншу медичну інфраструктуру [5]. Такі дані свідчать, що Центри функціонують не лише в межах звичайної моделі надання екстреної медичної допомоги, а й у режимі постійного реагування на воєнні, гуманітарні, логістичні та інфраструктурні виклики.

Отже, наукова проблема полягає у необхідності комплексного медико-правового осмислення правового статусу Центру як спеціального суб'єкта у сфері охорони здоров'я. Такий підхід потребує з'ясування його місця у системі закладів охорони здоров'я, визначення співвідношення публічно-правових і приватноправових елементів його діяльності, аналізу прав та обов'язків, організаційно-майнової основи функціонування, договірних і позадоговірних аспектів надання екстреної медичної допомоги, а також меж юридичної відповідальності за порушення прав пацієнтів під час її надання. Саме тому дослідження правового статусу Центру має не лише теоретичне, а й прикладне значення для вдосконалення законодавства України, забезпечення доступності екстреної медичної допомоги та підвищення стійкості системи охорони здоров'я в умовах сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового статусу Центру охоплює кілька взаємопов'язаних напрямів наукових досліджень: реалізацію права особи на охорону здоров'я, правове регулювання медичної допомоги, організаційне забезпечення екстреної медичної допомоги, медицину катастроф, доступність медичних послуг в умовах воєнного стану та гарантування соціальної безпеки у сфері охорони здоров'я.

У науковій літературі екстрена медична допомога розглядається як важлива складова права на охорону здоров'я. Зокрема, П. І. Жуков і П. Д. Савченко обґрунтовують, що екстрена медична допомога має особливе значення, оскільки спрямована на невідкладний захист життя і здоров'я людини у критичних станах [6]. Такий підхід є важливим для цього дослідження, адже дозволяє розглядати Центр не лише як організаційний

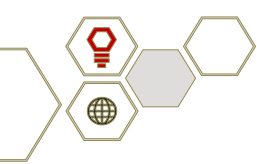

елемент системи охорони здоров'я, а як спеціального суб'єкта, через діяльність якого забезпечується практична реалізація конституційного права особи на охорону здоров'я.

Організаційні аспекти реформування системи екстреної медичної допомоги досліджені у праці вітчизняних науковців, які проаналізували розвиток екстреної медичної допомоги в Україні в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу, а також підкреслили значення централізації управління, функціонування оперативно-диспетчерських служб і створення єдиної системи реагування [7]. Суміжними для цієї статті є праці, присвячені співвідношенню екстреної, невідкладної та домедичної допомоги. Так, О. Т. Зима та І. В. Бойко аналізують місце домедичної допомоги у системі охорони здоров'я та звертають увагу на необхідність чіткого розмежування суб'єктів, підстав і змісту різних видів допомоги [8]. Цивільно-правовий вимір права на медичну допомогу розкрито у статті М. З. Качмар, яка розглядає право на медичну допомогу як особисте немайнове право фізичної особи та аналізує особливості правовідносин у сфері її надання [9; 10].

Окрему увагу в науковій літературі приділено проблемі доступності медичної допомоги в умовах воєнного стану. Зокрема, у дослідженні правових гарантій доступності медичної та реабілітаційної допомоги в особливий період наголошено на необхідності забезпечення реального доступу особи до медичних послуг навіть за умов воєнних ризиків, руйнування інфраструктури та підвищеного навантаження на систему охорони здоров'я [11]. Ширший соціально-правовий контекст охорони здоров'я розкрито у колективній праці українських вчених, які гарантування охорони здоров'я розглянули як важливий чинник соціальної безпеки [12]. Також важливими є дослідження В. М. Пашкова та О. С. Соловйова, присвячені правовому статусу медицини катастроф у надзвичайних ситуаціях [13].

Однак у зазначених працях медицина катастроф переважно розглядається як функціональний напрям медичного реагування, тоді як

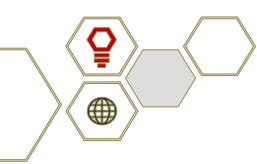

правовий статус Центру як юридичної особи, закладу охорони здоров'я та учасника різних видів правовідносин залишається недостатньо розкритим.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність наукових праць, присвячених окресленій проблематиці, правовий статус Центру досі не отримав комплексного дослідження. У науковій літературі переважно аналізуються організаційні, адміністративно-управлінські або медико-практичні аспекти функціонування системи екстреної медичної допомоги [6; 7]. Водночас недостатньо розкритими залишаються питання правосуб'єктності Центру, його місця в системі закладів охорони здоров'я, співвідношення публічно-правових і приватноправових елементів його діяльності, а також особливостей участі Центру у правовідносинах щодо надання екстреної медичної допомоги.

Однією з причин недостатньої розробленості цієї проблематики є те, що Центр традиційно розглядається передусім як організаційна ланка системи екстреного медичного реагування. Такий підхід є обґрунтованим, але неповним, оскільки не дозволяє повною мірою охарактеризувати Центр як юридичну особу, заклад охорони здоров'я, роботодавця, суб'єкта майнових правовідносин, учасника договірних відносин із Національною службою здоров'я України та суб'єкта, діяльність якого безпосередньо пов'язана з реалізацією особистого немайнового права фізичної особи на медичну допомогу [9; 11].

Невіршеним також залишається питання про межі відповідальності Центру за належну організацію надання екстреної медичної допомоги, своєчасність реагування на виклик, координацію роботи оперативно-диспетчерської служби та бригад екстреної медичної допомоги. У чинному законодавстві закріплено основні завдання системи екстреної медичної допомоги, однак не завжди достатньо чітко визначено співвідношення відповідальності Центру, його працівників, засновника, інших закладів охорони здоров'я та суб'єктів публічного управління [1; 3].

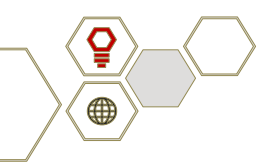

Значення дослідження цих питань посилюється в умовах воєнного стану, коли Центри виконують не лише звичайну функцію реагування на невідкладні стани, а й беруть участь у забезпеченні медичної стійкості держави, реагуванні на масові ураження, евакуації постраждалих та подоланні наслідків руйнування медичної інфраструктури [12]. Саме тому подальшого аналізу потребує не лише нормативне закріплення завдань Центру, а й реальний зміст його правового статусу як спеціального суб'єкта у сфері охорони здоров'я.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення правового статусу центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф в Україні як спеціального суб'єкта у сфері охорони здоров'я, що забезпечує організацію та надання екстреної медичної допомоги, координацію роботи оперативно-диспетчерської служби і бригад екстреної медичної допомоги, а також бере участь у медичному реагуванні на надзвичайні ситуації, масові ураження та наслідки воєнних дій.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: охарактеризувати нормативно-правову основу діяльності Центру; визначити їх місце у системі закладів охорони здоров'я та системі екстреної медичної допомоги; розкрити основні елементи правового статусу Центру, зокрема його правосуб'єктність, завдання, функції, права, обов'язки, організаційну та майнову основу діяльності; з'ясувати особливості участі Центру у правовідносинах щодо надання екстреної медичної допомоги; проаналізувати проблемні аспекти правового регулювання діяльності Центру в умовах воєнного стану та підвищеного навантаження на систему охорони здоров'я; обґрунтувати напрями вдосконалення законодавства України щодо правового статусу Центру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правовий статус Центру в Україні доцільно розглядати крізь поєднання кількох взаємопов'язаних елементів: його місця в системі охорони здоров'я, організаційно-правової природи, завдань і функцій, майнової та фінансової основи діяльності, а також

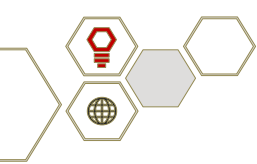

участі у правовідносинах щодо надання екстреної медичної допомоги. Такий підхід дає змогу уникнути звуженого розуміння Центру лише як структурної одиниці системи екстреного реагування, адже за своїм змістом він є спеціальним закладом охорони здоров'я, юридичною особою та організаційною ланкою реалізації права особи на екстрену медичну допомогу.

Базовим нормативно-правовим актом, який визначає засади функціонування цієї сфери, є Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Саме він закріплює правові, організаційні та інші засади забезпечення громадян України й інших осіб, які перебувають на її території, екстреною медичною допомогою [1]. У системному зв'язку з ним застосовуються Основи, які визначають загальні засади організації охорони здоров'я, правовий статус закладів охорони здоров'я, гарантії медичної допомоги, фінансове та матеріально-технічне забезпечення галузі [2]. Безпосередня організаційно-правова характеристика Центру розкривається у Типовому положенні про Центр, затверджене Кабінетом Міністрів України [3].

За своїм місцем у системі охорони здоров'я Центр є закладом охорони здоров'я, який забезпечує організацію надання екстреної медичної допомоги на відповідній території. Водночас його правовий статус має спеціальний характер, оскільки Центр не обмежується безпосереднім наданням медичної допомоги пацієнтові. Він виконує також функції організації роботи оперативно-диспетчерської служби, забезпечення виїзду бригад екстреної медичної допомоги, координації їх діяльності, медичного реагування на надзвичайні ситуації, взаємодії з іншими закладами охорони здоров'я, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, службами цивільного захисту та іншими суб'єктами.

У цьому аспекті Центр має комплексну правову природу. З одного боку, він є закладом охорони здоров'я, діяльність якого спрямована на забезпечення реалізації державних гарантій у сфері охорони життя і здоров'я людини,

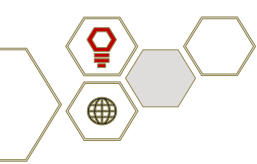

зокрема шляхом організації та надання екстреної медичної допомоги. З іншого боку, Центр як юридична особа має організаційну структуру, керівника, працівників, майно, права й обов'язки, а також вступає у цивільні, трудові, фінансові, господарські й інші правовідносини. Тому його правовий статус не може бути зведений лише до адміністративного підпорядкування або медико-організаційної функції, оскільки він поєднує ознаки закладу охорони здоров'я, суб'єкта надання екстреної медичної допомоги та учасника різних видів правовідносин.

Відповідно до Основ заклади охорони здоров'я можуть утворюватися та функціонувати як державні, комунальні, приватні або засновані на змішаній формі власності. При цьому державні та комунальні заклади охорони здоров'я не підлягають приватизації. Заклади охорони здоров'я державної власності можуть діяти як державні некомерційні підприємства або державні установи, а заклади комунальної власності – як комунальні некомерційні товариства або комунальні установи [2]. Ці положення мають безпосереднє значення для визначення організаційно-правової форми Центру, оскільки більшість таких центрів функціонує як комунальні заклади охорони здоров'я відповідного регіонального рівня.

Ключовим елементом правового статусу Центру є його правосуб'єктність. Вона виявляється у здатності мати права й обов'язки, необхідні для виконання покладених на нього завдань. Центр може бути стороною договорів, роботодавцем для медичних та інших працівників, користувачем або балансоутримувачем майна, учасником бюджетних і фінансових правовідносин, а також суб'єктом відповідальності у випадках, передбачених законом. Діяльність Центру пов'язана з реалізацією особистих немайнових прав фізичної особи, насамперед права на життя, охорону здоров'я і медичну допомогу.

Особливість екстреної медичної допомоги полягає в тому, що вона надається у ситуаціях, коли зволікання може створити реальну загрозу життю

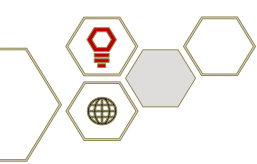

або здоров'ю людини. Тому правовідносини, у яких бере участь Центр, мають підвищений соціальний і правовий ризик. На відміну від багатьох інших видів медичної допомоги, екстрена медична допомога не передбачає звичайної моделі попереднього вибору закладу чи лікаря пацієнтом. У таких випадках головного значення набувають своєчасність прийняття виклику, правильність диспетчеризації, належне визначення пріоритетності виклику, готовність бригади до виїзду, забезпеченість спеціалізованим санітарним транспортом, лікарськими засобами, медичними виробами та засобами зв'язку.

У правовому статусі Центру важливе місце посідає оперативно-диспетчерська служба. Вона є не лише технічним елементом прийняття повідомлень, а організаційним механізмом, від якого залежить фактична доступність екстреної медичної допомоги. Саме через диспетчерську службу відбувається прийняття звернення, його оцінка, спрямування відповідної бригади та координація її руху. Отже, належне функціонування оперативно-диспетчерської служби є складовою гарантії права особи на екстрену медичну допомогу.

Окремого значення набуває майнова та матеріально-технічна основа діяльності Центру. Для виконання своїх завдань Центр повинен мати належні приміщення, спеціалізований санітарний транспорт, медичне обладнання, лікарські засоби, засоби індивідуального захисту, зв'язку та інформаційні системи. Основи передбачають, що держава організовує матеріально-технічне забезпечення охорони здоров'я в обсязі, необхідному для надання населенню гарантованого рівня медичної допомоги [2]. У випадку Центрів ця вимога має особливе значення, оскільки недостатність транспортних, кадрових або технічних ресурсів безпосередньо впливає на можливість своєчасного реагування.

Фінансування діяльності Центру пов'язане як із загальними положеннями законодавства про охорону здоров'я, так і з механізмом державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Закон

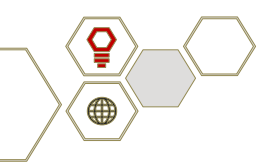

України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» закріплює правові засади фінансування медичних послуг і лікарських засобів за рахунок коштів Державного бюджету України в межах програми медичних гарантій [14]. Це означає, що правовий статус Центру не можна аналізувати без урахування його участі у фінансових правовідносинах, зокрема у відносинах із Національною службою здоров'я України, яка виступає замовником медичних послуг у межах програми медичних гарантій.

В умовах воєнного стану значення центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф істотно зростає. Вони функціонують не лише в межах звичайного режиму реагування на невідкладні стани, а й у режимі постійної готовності до масових уражень, евакуації постраждалих, роботи в умовах пошкодженої інфраструктури, дефіциту ресурсів і підвищених ризиків для медичних працівників. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я з початку повномасштабної війни було задокументовано щонайменше 2 881 атаку на систему охорони здоров'я України, що зачепили медичних працівників, заклади, автомобілі швидкої допомоги та медичні склади [5]. Ці обставини підтверджують, що Центр слід розглядати також як елемент медичної стійкості держави [15].

Отже, правовий статус Центру є комплексним. Він охоплює статус закладу охорони здоров'я, юридичної особи, суб'єкта організації та надання екстреної медичної допомоги, роботодавця, учасника фінансових і майнових правовідносин, а також елемента системи реагування на надзвичайні ситуації. Наукове значення такого підходу полягає в тому, що він дозволяє перейти від суто організаційного розуміння центру до його повної правової характеристики, що є необхідною передумовою для вдосконалення законодавства та практики функціонування системи екстреної медичної допомоги в Україні.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави зробити висновок, що Центр посідає особливе місце у системі охорони здоров'я України, оскільки

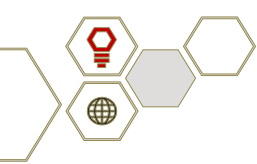

забезпечує організацію та надання екстреної медичної допомоги у станах, що становлять безпосередню загрозу життю і здоров'ю людини. Його діяльність має не лише медичне, а й правове, соціальне та безпекове значення, особливо в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій, масових уражень і підвищеного навантаження на систему охорони здоров'я.

Встановлено, що правовий статус Центру має комплексний характер. Він охоплює статус закладу охорони здоров'я, юридичної особи, суб'єкта організації та надання екстреної медичної допомоги, роботодавця, учасника майнових, фінансових, трудових, цивільних та організаційних правовідносин. Тому такий Центр не можна розглядати лише як структурний елемент системи екстреного реагування або як суто адміністративно-організаційну ланку. Його правова природа є значно ширшою і потребує аналізу з урахуванням як публічно-правових, так і приватноправових характеристик.

Обґрунтовано, що центральними елементами правового статусу Центру є його правосуб'єктність, завдання, функції, організаційна структура, майнова основа, порядок фінансування, кадрове забезпечення, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, службами цивільного захисту та іншими суб'єктами. Особливе значення має функціонування оперативно-диспетчерської служби, оскільки саме вона забезпечує прийняття виклику, його оцінку, визначення пріоритетності реагування та направлення відповідної бригади екстреної медичної допомоги.

Доведено, що діяльність Центру безпосередньо пов'язана з реалізацією права особи на охорону здоров'я та медичну допомогу. У разі екстреної медичної допомоги це право реалізується в особливих умовах, коли пацієнт часто не має можливості самостійно обирати заклад охорони здоров'я, медичного працівника чи спосіб отримання допомоги. Саме тому належна організація роботи Центру, своєчасність реагування, матеріально-технічна забезпеченість, професійна підготовка працівників і чіткість нормативного

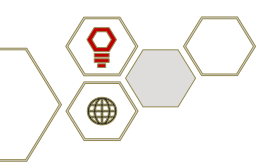
регулювання мають вирішальне значення для реального захисту життя і здоров'я людини.

Водночас аналіз чинного законодавства свідчить про потребу в подальшому вдосконаленні правового регулювання діяльності Центрів. Насамперед ідеться про необхідність більш чіткого визначення меж відповідальності Центру, його працівників, засновника та інших суб'єктів, які беруть участь в організації екстреної медичної допомоги; уточнення правового режиму оперативно-диспетчерської служби; посилення гарантій матеріально-технічного забезпечення; удосконалення механізмів міжвідомчої взаємодії в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій.

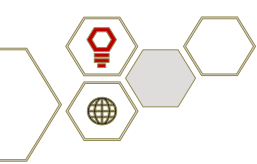
Отже, Центр слід визначати як спеціальний заклад охорони здоров'я, що має статус юридичної особи та забезпечує організацію, координацію і надання екстреної медичної допомоги на відповідній території, а також бере участь у медичному реагуванні на надзвичайні ситуації, масові ураження та наслідки воєнних дій. Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на поглиблений аналіз правової відповідальності таких Центрів, правового режиму відносин із пацієнтами, особливостей фінансування екстреної медичної допомоги та нормативного забезпечення діяльності Центрів у період воєнного і післявоєнного відновлення України.

Список використаних джерел

1. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
3. Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф : постанова КМУ від 21.11.2012 № 1116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-2012-%D0%BF#Text>

4. 2024 emergency annual report: WHO's health response in Ukraine. World Health Organization. 2025. URL: <https://www.who.int/europe/news/item/05-08-2025-2024-emergency-annual-report--who-s-health-response-in-ukraine>
5. Attacks on Ukraine's health care increased by 20% in 2025. World Health Organization. 2026. URL: <https://www.who.int/news/item/23-02-2026-attacks-on-ukraine-s-health-care-increased-by-20-in-2025>
6. Жуков П. І., Савченко П. Д. Екстрена медична допомога як складова права на охорону здоров'я в Україні: поняття та особливості. Журнал східноєвропейського права. 2026. № 145. С. 150–160. DOI: <https://doi.org/10.71404/2409-6415.145.17>
7. Корда М. М., Гудима А. А., Цимбалюк Г. Ю., Мартинюк Л. П., Федонюк Л. Я., Ляхович Р. М., Кіцак Я. М. Реформа екстреної медичної допомоги в Україні в контексті викликів надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2024. № 2 (100). С. 11–20. DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2024.2.14781>
8. Зима О. Т., Бойко І. В. Домедична допомога у системі охорони здоров'я та її співвідношення з суміжними категоріями. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 84, ч. 3. С. 108–114. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.17>
9. Качмар М. З. Право на медичну допомогу: цивільно-правовий аспект : дис. ... д-ра філософії : 081 Право. Львів, 2025. 209 с.
10. Качмар М. З. Поняття та ознаки правовідносин у сфері надання медичної допомоги. Економіка. Фінанси. Право. 2023. № 8. С. 74–77. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.8.17>
11. Батрин О. В., Теремецький В. І., Івахненко О. А. Правові гарантії доступності медичної та реабілітаційної допомоги в період дії воєнного стану. Ірпінський юридичний часопис. 2024. Вип. 2 (15). С. 46–58. DOI: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-2\(15\)-2024-46-58](https://doi.org/10.33244/2617-4154-2(15)-2024-46-58)

12. Teremetskyi V., Batryn O., Samilyk L., Seleznova O., Meniv L., Milevska A. Health Care Guaranteeing as Important Factor of Social Security. *Journal of Pioneering Medical Sciences*. 2024. Vol. 13, No. 1. P. 47–52. DOI: <https://doi.org/10.61091/jpms202413108>

13. Пашков В. М., Соловйов О. С. Медицина катастроф в надзвичайних ситуаціях: правовий статус. Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 лют. 2022 р. Полтава : ПДМУ, 2022. С. 63–65.

14. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>

15. Teremetsky V. I., Knysh S. V., Stratonov V. M., Khramtsov O. M., Stashchak M. V. Organizational and Legal Determinants of Implementing International Experience in the Health Care Sector of Ukraine. *Wiadomości Lekarskie*. 2019. Tom LXXII. No. 4. P. 711–715. URL: <https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/2020/01/WL-4-2019.pdf>